

OPA'S KERSTVERHAAL.

Het dunne laagje sneeuw op straat, dat in de afgelopen nacht gevallen was, werd op deze winterse middag beschenen door een waterig zonnetje.

Het was druk op straat, veel gezinnen zijn op weg naar de kerststal in de Sint Jan.

Oma met de tweeling, Daantje en Eefje, waren ook op weg naar de kerk. De andere kleintjes: Robin, Maartje, Cas en Jorg stapten aan opa's hand eveneens op weg naar de kerststal.

Stiekem, zonder dat opa het zag, gooiden ze ook wel eens sneeuwballen.

Ze waren niet de enigen die gingen kijken. Er stond al een hele rij aan de ingang van de kerk. Gelukkig duurde het wachten niet te lang en al gauw schuifelden ze voetje voor voetje langs al het moois rond dit kerstgebeuren.

Soms werden de kleintjes opgetild om toch maar niets te missen van het wonderbaarlijke schouwspel van de: dieren, koningen en herders en natuurlijk de Kerstkribbe met Maria en Jozef.

Daantje lachte ondeugend tegen de drie koningen en de herders; Eefje bekeek het met een blik of ze het al jaren geleden gezien had.

Ook Cas genoot van dit alles, maar informeerde ondertussen wel bij oma wanneer ze frietjes ging bakken. Jorg amuseerde zich ook best en bovendien vermaakte hij ook nog de overige bezoekers.

Want iedere keer als de lange rij even stil stond flapte hij eruit: *Ho! even wachten ...Pizza*

Maar prompt werd hij weer tot de orde geroepen door zijn grotere broer

Maartje was geweldig enthousiast; maar toch ook wel een beetje bang voor al die grote beesten. *Ze bijten toch niet, hé opa ?* vroeg ze voor alle zekerheid.

Maar voor opa antwoord kon geven was het Robin die van replek diende: *Doe niet zo stom Maartje, het zijn dode beesten.*

Is dat zo opa ? vroeg Maartje op haar beurt weer, *Nu misschien wel zei opa maar vroeger is het wel eens anders geweest. Straks als we thuis zijn, na het eten, zal ik jullie het verhaal van de dieren uit de kerststal van de Sint Jan vertellen.*

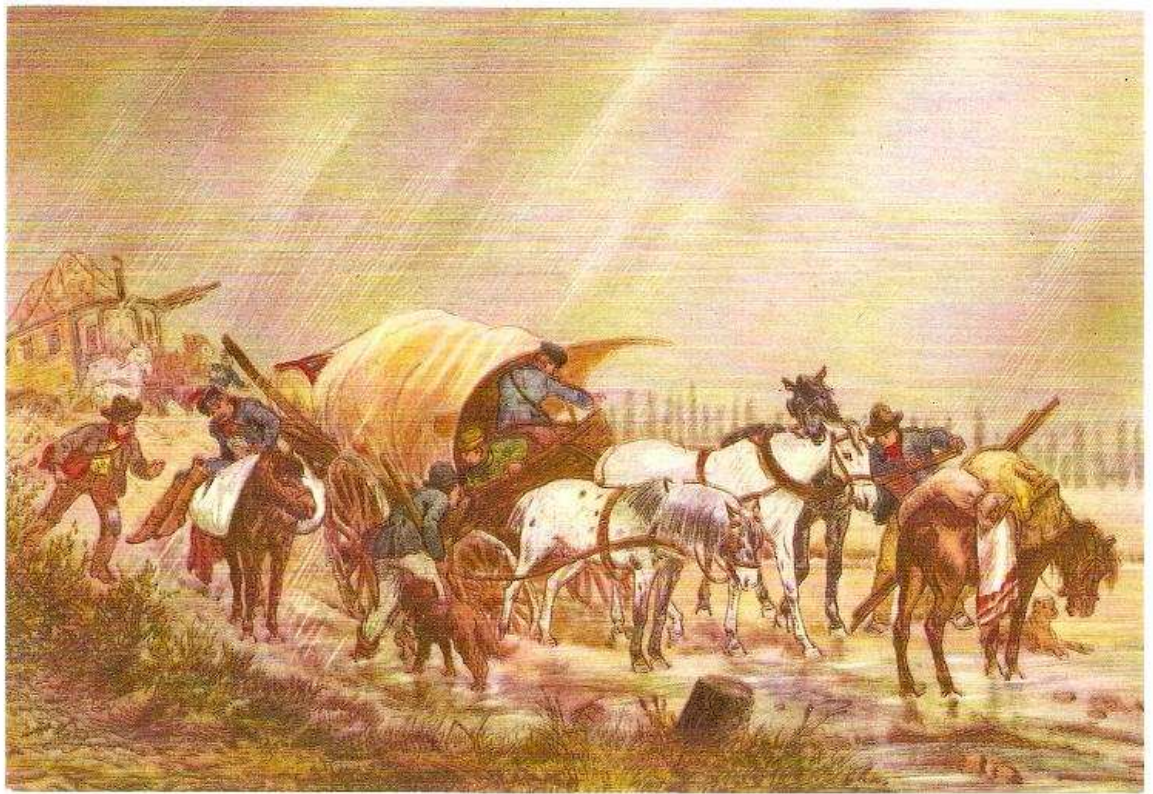
Lang geleden hadden we hier in onze stad tweemaal per jaar kermis.

De eerste was met de feestdag van Sint Jan, de tweede kermis was met de feestdag van Sint Nicolaas. Beide kermissen duurde een volle week.

Tijdens de St. Nicolaas kermis stond op de markt niet alleen de kraam met olieballen, de griezeltent en de zweefmolen maar ook altijd het circus van: **Sjefke de Mul.**

Elk jaar kwam hij naar den Bosch met zijn beestenspul. Een hele week lang gaf hij met zijn dieren tweemaal per dag een sensationele voorstelling. Na zo'n week vertrok hij weer naar een andere plaats om met Kerstmis de slotvoorstelling te geven op de Botermarkt te Amsterdam.

In deze grote stad wachtte hij dan tot het lente was om dan opnieuw een bezoek te brengen aan dorpen en steden in Nederland.

Dit jaar zat het ons Sjefke niet mee. Het lag niet aan het programma; hij had juist een heel erg goed programma met verschrikkelijk veel en bovendien zéér gevaarlijke beesten.

Daarom had hij op de woonwagens de tekst laten schilderen:

HET GROOTSTE SPEKTAKEL VAN DE AARDE.

Maar het hielp niet, het publiek wilde niet komen, het was te koud. De winter was dit jaar erg vroeg begonnen, de eerste dag van november vroor het al dat het kraakte: tja en dan blijven de mensen liever thuis bij de kachel dan in een koude circustent gaan zitten.

Maar gelukkig, juist toen het circus in den Bosch gearriveerd was, werd de vorst minder, het begon zelfs te dooien.

Bij de openingsvoorstelling had de Directeur nog een extra kachel in de tent geplaatst; bovendien had hij rond de Markt en bij de Sint Janskerk allemaal reclameplaten geplaatst, waarop stond, dat het grootste spektakelcircus van de wereld in 's-Hertogenbosch gearriveerd was.

En hij had succes !

Avond aan avond waren de twee voorstellingen totaal uitverkocht. Het leek wel of heel de Stad inclusief de Burgemeester en de Pastoor dit spektakel stuk wilden zien.

Toen de week om was en de Directeur met zijn helpers het circus weer afbraken om alles op de wagens te laden en te vertrekken naar de volgende plaats, kon dat helemaal niet.

Door het dooien van de sneeuw en het ijs was er zoveel water bijgekomen in de rivieren, dat alle wegen rond den Bosch overstromd waren. Niemand kon de stad in, noch uit.

De Burgemeester had het nog speciaal op de deur van het Stadhuis laten aanplakken, dat in verband met de overstroming van de wegen rond 's-Hertogenbosch iedereen binnen de stad moest blijven.

De Directeur van ons Circus, Sjefke de Mul zat in zak en as.

Want géén voorstellingen geven, betekende geen boterhammen op het bord en geen voer voor de beesten. Het zag er niet best uit.

De wagens konden niet op de markt blijven staan en de Burgemeester gaf het advies, dat ze de wagens maar moesten plaatsen op het grasveld achter de Sint Jan; tenminste als de Pastoor dit goed vond.

De Pastoor vond het allang goed, dat Sjefke daar de wagens neerzette, want hij had zelf zorgen genoeg aan zijn hoofd.

Het zat namelijk zo.

Elk jaar met Kerstmis plaatste de Pastoor de Kerstkribbe met Maria en Jozef midden tussen hele grote kerstbomen in de Sint Jan.

Maar de mensen die naar de Nachtmis kwamen, waren niet tevreden. Elk jaar hetzelfde, zeiden ze tegen de Pastoor, ge moet eens iets anders prakkizeren.

En dat was nou de kopzorg die de oude Pastoor had.

Maar toen hij vanuit zijn kamer naar het grasveld keek waarop de wagens met de dieren van het circus stonden, kreeg hij een idee.

Sjefke sprak onze Pastoor kunnen jouw beesten heel lang stil zitten ?

Jazeker meneer Pastoor zei Sjefke mijn circus heeft de beroemdste gedresseerde dieren van de aarde.

Dan moeten we samen eens praten antwoordde de Pastoor.

Nog dezelfde avond begon de pastoor met zijn koster een stellage te bouwen in de kerk van planken, kisten enz.

Maria, Jozef en het kindje Jezus zouden in het midden komen en daarom heen de dieren van het circus van ons Sjefke.

Sjefke had zijn beste Directeurs - kostuum aangetrokken en bracht alle beesten één voor één naar de kerk. Het was een hele heisa om al die beesten op de juiste plaats te krijgen rond de kerstkribbe. Maar het lukte. Nog vòòr de nachtmis begon lag en stond alles op zijn plaats. Sjefke had nog geprobeerd één van zijn wagens de kerk in te rijden waar de tekst opstond: *Het Grootste Spektakelstuk van deze Aarde* maar dat vond de pastoor niet zo goed idee. Nee, hij had een ander idee en omdat uit te voeren had hij nog net voldoende tijd. Uit de linnenkast op de Pastorie had hij twee lakens meegenomen en op één daarvan schreef hij met zwarte verf de tekst:

Al het Geschapene Prijst en Looft den Heer.

Het was een prachtig gezicht deze kerststal, zoiets zouden de Bosschenaren nog nooit gezien hebben.

De Pastoor was nog wel een beetje angstig, dat sommige dieren onder de mis gingen wandelen, maar Sjefke bezwoer, dat dit absoluut onmogelijk was.

Als de poorten van de kerk open zouden gaan om de mensen binnen te laten zou Sjefke, evenals in het circus, een paar keer knallen met zijn zweep en met zijn sonore stem roepen:

----allee----zit-----scheun-----braaf !!!

Bovendien zou Sjefke hoogst persoonlijk als herder verkleed bij de stal blijven, voor het geval er soms toch iets mis dreigde te gaan.

Ook zijn eerste assistent Driekske zou als herder in de stal aanwezig zijn om vooral op dat kleine grut van: kippen; ganzen en vogels te letten.

Het ging voortreffelijk, zoiets was in het hele bisdom nog nooit te zien geweest. Zelfs de Bisschop kwam een kijkje nemen.

Als de kerk s'avonds gesloten werd, leidde Sjefke zijn beesten naar de wagens om ze de volgende dag voordat de Mis begon ze weer op zijn plaats te zetten..

Voor al zijn moeite en om voer te kopen voor deze beesten, had de Pastoor met Sjefke afgesproken, dat de opbrengst van het knikengeltje voor hem was.

Met Driekoningen was het Kerstfeest voorbij.

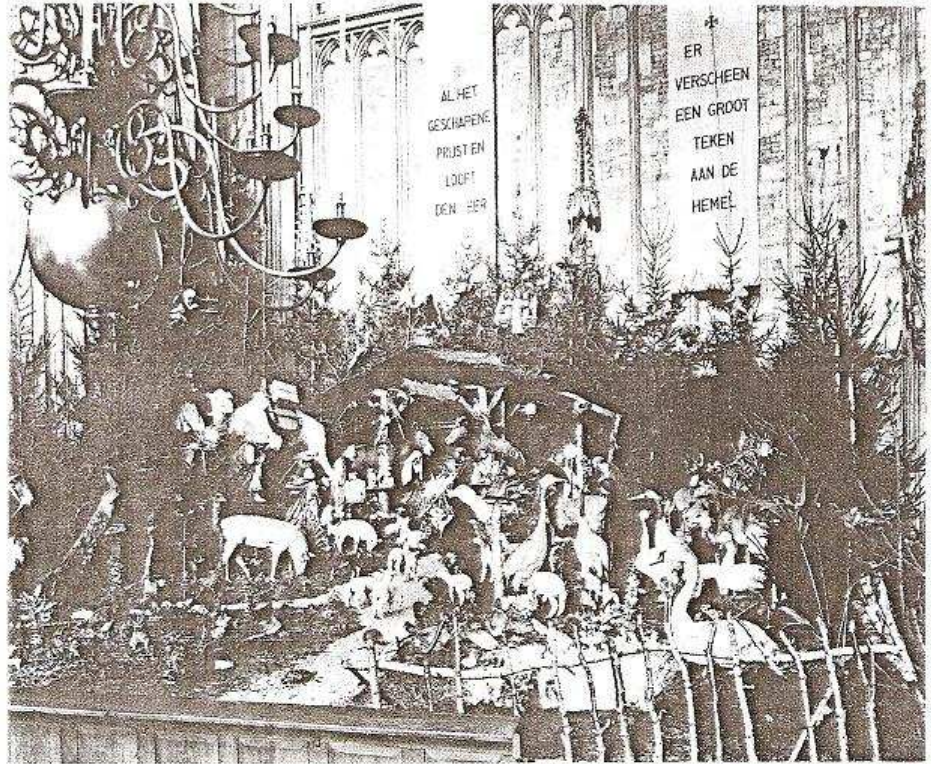
Gelukkig waren de wegen weer begaanbaar.

Op Driekoningenavond dronken de Pastoor en de Circusdirecteur nog een heerlijk glas wijn op het grote succes, dat zij samen geboekt hadden.

De Pastoor deed Sjefke hoogst persoonlijk uitgeleide aan de Vughterpoort en ze spraken af:

TOT DE VOLGENDE KERST.

En elk jaar opnieuw parkeerde hij zijn circus op het grasveld bij de Sint Jan.

Ziet, daar ligt in de donk're stal
Wiens heerschappij gaat overal;
Waar anders 't rund om voedsel vraagt
Daar sluimert thans 't Kind der maagd.

(Kerst-oratorium II J.S. Bach)

Jaren ging het goed met de opbouw van de kerststal, de binnenkomst van de dieren en met ons Sjefke.

Maar toen kwam er een kerst, waarop Sjefke zich niet goed voelde. Hij had bij het afbreken van de tent een kou gevat.

Hij hoestte lelijk. De Pastoor kon het op de pastorie horen als Sjefke zat te bulderen in zijn woonwagen.

Ge moet naar de dokter gaan Sjefke adviseerde de pastoor.

Verwaarloosde kou; ik hou je hier zei de specialist nadat hij hem onderzocht had.

Sjefke protesteerde en probeerde uit te leggen, dat hij met kerstmis als herder in de Sint Jan moest zijn, maar het hielp niet.

We redden ons wel zei de Pastoor, maar hij zag het zelf eigenlijk niet zitten.

De koster wel.

Die had een plan ontwikkeld, waarbij het niet mis kon gaan.

Als alles klaar was zou hij de wagens tegen de sacristie aanzetten; de deur open zetten van de St. Jan; de schuif wegtrekken van de wagens en de beesten konden zo naar hun plaats bij de kerststal wandelen.

De Pastoor zou op de preekstoel gaan staan en met de wijwater kwast in zijn handen roepen:

Vort op de plaatsen. Braaf !!

Maar wat de Pastoor ook riep en deed, geen enkel beest ging op zijn plaats staan of liggen bij de kerststal, integendeel het werd een steeds grotere beestenboel.

De schapen, bokken en geiten hadden twee elftallen gevormd en speelden een heuse wedstrijd.

De leeuw brulde dat het een lust was, iets dat hij in het circus ook maar hoefde te doen. Hij was zo oud en stijf dat hij geen andere kunstjes meer kon.

De zebra had pas een nieuw nummer ingestudeerd: een deur open en dicht doen. Nu oefende hij met de deurtjes van de banken in het middenschip. Horen en zien verging.

De ezel verzorgde altijd het slotnummer in het circus, de mensen moesten proberen drie rondjes op de ezel te blijven zitten.

Nou, dat wilden de herders ook wel eens proberen. Het was een vertoning wel.

Ook bruintje = het kleine circuspaardje - draafde aan één stuk door de kerk.

Alleen de boerderij dieren van ons Driekske hielden zich netjes.

En ook de kameel hield zich afzijdig, maar dat deed hij toch altijd al.

De Pastoor werd er tureluurs van en maakte zich zo kwaad, dat hij met de vuist op de preekstoel sloeg en riep: *AFGELOPEN !!! vanaf nu alleen nog Maria, Jozef en het kindje Jezus en de rest de kerk UIT !!!*

Nou, daar schrokken ze toch behoorlijk van. Zo hadden ze het eigenlijk toch niet bedoeld.

Alleen de kameel vertrok geen spier van zijn bulten. Nu moet ik eerlijk bekennen, dat de kameel nogal wat gewend was met al die zandstormen in de woestijn.

De kameel pleegde zelfs nog even in opstand te komen tegen de Pastoor. Hij liep naar de preekstoel en riep:

En met carnaval dan. Een stel uitgedoste gekken, muziek, dat mag wel, maar als wij onze stramme benen een keer strekken omdat we weken in zo'n koude kerk moeten staan om de Bosschenaren een plezier te doen, dan is het heibel. PROTEST !!! Waar zijn de spandoeken. Jongens, op naar de Parade.

Maar zover kwam het gelukkig niet.

Maria ging er zich mee bemoeien: *Jongens we ruimen alles netjes op want over een uur gaat de kerk open en niemand heeft er iets mee te maken wat hier gebeurd is.*

Schoorvoetend begonnen de herders de boel op te ruimen en de stoelen weer recht te zetten.

De schapen en de bokken hielpen zo goed mogelijk mee om de stoelen op zijn plaats te schuiven.

De kleine dieren gingen alvast op hun plaats zitten en de zebra deed = en nu heel wat rustiger - alle deurtjes van de banken weer dicht.

Sint Jozef had gelukkig zijn werkkist meegenomen en kon nog wat dingen repareren aan de stelling.

Alleen de Koningen hielpen niet mee; deze zaten te wachten tot alles weer in orde was. Maar ja, daar waren het dan ook Koningen voor.

En ook de kameel hielp niet mee, hij stond maar wat te mopperen bij de doopkapel: *Ik krijg van die hele kerststal een bult.*

Maria zag, dat iedereen zijn best deed en zei: *Ik ga nu koffie zetten en als Jozef met de reparatie aan de stelling klaar is, zal hij bij de bakker gaan vragen of er al kerstbrood is.*

De kameel, die dit hoorde, mopperde: *zou tijd worden, dat we eens iets lekkers kregen.*

De Pastoor was inmiddels ook weer van de preekstoel afgekomen en kreeg van Jozef een stoel aangeboden.

Bijna was alles weer als vanouds, we missen alleen ons Sjefke nog.

Driekske, die alles aangezien had, was gauw naar het ziekenhuis gegaan om zijn Directeur te waarschuwen,

Hij vertelde , dat alles in het honderd gelopen was bij de kerststal in de Sint Jan.

Het mocht eigenlijk niet van de Hoofdzuster, maar warm ingepakt ging Sjefke toch op weg van de ziekenzaal naar de kerk.

Hij was net op tijd bij de poort, want de koster was al aan het luiden.

De Directeur van het *grootste spektakel der aarde* ging voor de kerststal staan en galmde, zoals hij al zovele jaren gedaan had:

Allee-----zit-----scheun-----braaf

Goed werk zei de Pastoor tegen Sjefke *'t is weer een schone kerststal dit jaar.*

De eerste mensen kwamen de kerk al binnen, Eenzame mensen, sommige van hen ook dakloos, ze hadden het licht zien branden in de St. Jan en hoopten daar welkom te zijn.

De Pastoor liep naar Sjefke toe en legde een hand op zijn schouders: *Ik ga me klaar maken voor de mis en gij gaat zeker terug naar het ziekenhuis? Zorg, dat ge beter wordt want we willen de kerststal met al die beesten niet missen in de Sint Jan.*

Samen liepen ze naar voren.

Bij de sacristie namen ze afscheid met een handdruk:

BEDANKT en een ZALIG KERSTFEEST.

Driekske, die in het circus optrad met de beesten van zijn boerderij, had nu de leiding over de dieren in de St. Jan.

En hij deed het perfect zelfs zo goed, dat hij het van de Pastoor en zijn Circusdirecteur elk jaar mocht doen.

Misschien heb je hem ook dit jaar gezien, dat kleine manneke tussen al die grote beesten.

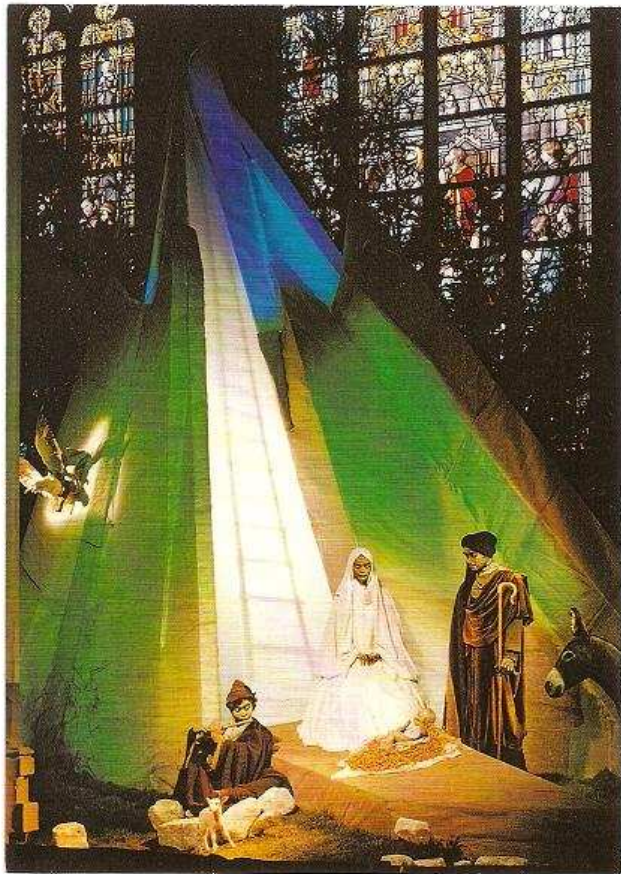

Foto 1.

Het circus van Directeur Sjefke de Mul in zware storm op weg naar de Sint Nicolaaskermis in 's-Hertogenbosch.

Foto 2.

De kerststal in de Sint Jan voor het eerst met de dieren uit het circus de Mul.

Foto 3.

Ons eigen Driekske.

1e assistent van de circus – Directeur, Chef over alle dieren van het circus.

Op zijn eigen “plèkske” in de Sint Jan bij de kerstkribbe.

